

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre 4

Egészévre 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.



A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Amunkásbetegsegélyzési törvény módosítása.

Évek óta sürgeti az ipari és kereskedelmi érdekeltség az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló 1891. évi XIV. t.-cz. módosítását, mert egész betegsegélyzési intézményünk alapos reformra szorul.

Ezzel a fontos kérdéssel már az előző kormányok is foglalkoztak s évek óta ígérték már a reformot, sőt az 1901. évben a kereskedelmiügyi miniszteriumban egy erre vonatkozó törvényjavaslatot is tárgyaltak, de azért ez a kérdés nem jutott megoldásra. Pedig a törvény módosításának szükségét a betegsegélyző pénztárak helyzete mind sürögsebbé tette, a pénztárak és pénztári tagok helyzete mind tarthatatlanabbá válik, úgy, hogy ez a törvényelőkészítés ma tényleg azon szociális feladatok közé tartozik, melyek a mielőbbi újabb törvényhozási rendezést szinte elodázhatalanná teszik.

Az egész országból panaszokkal árasztották el a kormányt a betegsegélyzési intézmény gyakorlati alkalmazásának hátrányai miatt. Nem a kezelés, — bár sok tekintetben és sok helyen ez sem bizonyult kielégítőnek, — de a rendszer nem vált be a törvényhozás nemes intenciójának megfelelőleg. Magában a törvényben gyökerező humánus és korszerű cél nem szolgálja az üdvös intézmény a várt és óhajtott sikerrel.

Ennek tudatában a kereskedelmi miniszteriumban folynak is komoly előkészületek a törvényrevízióra, hogy mire a törvényhozás rendes mun-

kassága ismét biztosítva lesz, készen álljon az anyag az alkotmányos tárgyalásra.

E munka egy részét bocsátotta most közre Vörös László kereskedelmiügyi miniszter két vas-kos kötetben „a munkásbetegsegélyzési törvény módosítása” czimen.

A cél, melyet az ügyvezető miniszter értékes elaborátuma szolgál, indokolta teszi, hogy a becses munkát ismertessük.

E két kötet a törvényjavaslat anyaggyűjteménye, mely az alapot és anyagot adja meg a törvényelőkészítésre, a mely már folyamatban is van. Ez az anyaggyűjtemény nem csupán technikai összeállítása a vonatkozó hazai és külföldi anyagnak, hanem abban már fel is vannak állítva azok a keretek, melyekben a törvénykodifikáló a megoldandó kérdésekkel foglalkozhatik és úgy a hazai, mint a külföldi anyag ezek szerint van a gyűjteményes munkában feldolgozva és ismertetve.

A munka első kötete tartalmazza a munkásbetegsegélyzési törvény módosításának hazai anyagát és pedig három részben, u. m.: a joganyagot, a törvény módosítására felmerült kívánságokat és javaslatokat és végül a betegsegélyző pénztárak statisztikáját.

A munkásbetegsegélyzési törvény módosítására összeállított hazai anyag első részét tevő joganyag szakzerű magyarázata az 1891. évi XIV. törvényekhez, melyet megelőz a mű elején a betegség esetére való biztosítás előnyeit s nevezetesen a szavatossági jog és a szövetkezeti biztosítás törvényes és társadalmi fejlődését tartalmazó ismertetés.

A hazai anyag második része azokat a kívánságokat és javaslatokat foglalja magában, melyek a törvény módosítására nézve felmerültek és pedig az új törvénytervezet szerinti tárgyi csoportokba összefoglalva azok, melyeket a betegsegélyző pénztári kongresszusok, ipartestületek, országos ipartestületi gyűlések, munkaadók, munkaadói egyesületek és gyűlések s a kereskedelmi és iparkamarák terjesztettek elő. Azután jön a törvény módosítására 1900. évben készített előadói tervezet, az arra a hatóságoktól és érdekeltségi köröktől beérkezett összesített véleményekkel s végül az 1901. évben tárgyalt törvénytervezet és indoklás. A törvénytervezet egyes szakaszai mellett az 1901. évi február havában a miniszteriumban tartott szaktanácskozmány tárgyalásai is ismertetve vannak s ezzel a keresk. miniszter eleget tett az érdekeltségi körökből számos ízben felmerült annak az óhajnak is, mely a szaktanácskozmány igen becses anyagát tartalmazó jegyzőkönyveknek közrebocsátását sürgette.

Végre a hazai anyag harmadik részében van a betegsegélyző pénztárak statisztikája és pedig előbb a betegsegélyző pénztárak működését és helyét a statisztikai eredmények alapján feltüntető szöveges ismertetés s azután maguk a statisztikai táblázatok. Kiterjednek e táblázatok az 1880—903. évekről a taglétszámbeli adatokra, a betegsegélyző pénztárak bevételeire, kiadásaira és mérlegekre, a tartalékalapra és végül a részletes betegségi statisztikára. Több összefoglaló táblázat közli az egész magyarbirodalom betegsegélyző pénztárainak főbb adatait.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGZÁJA.

Az őszhöz.

Mit pityeregsz éjjel, nappal
Te rossz, borzas vén gyerek?
Mért szaggatod szét ruháid,
Hisz, majd megvesz a hideg.

Kalapodnak bokrétdja
Lesárgulva földre hull;
Zöld mentéd és zsinórzatja
Fakul, kopik czudarul.

Bősz, üvöltő strásóddal
Mind a dalos madarat
Megrémítéd, elkergetted
Még hirmondó sem maradt.

Elpusztítod, összerontod,
A mit a nyár itt hagyott
Majd a télen, szomján, éhen
Alhatunk így egy nagyot.

Oh! mi bájos voltál néha
Hajdanában énnékem
Méla holdad szelid fénye
Ragyogott egy gyermekben.

Oh! mi bájos volt a gyermek!
Kék szemében kék virág;
Kék szemének kék sugára
Szívem forrón járta át.

Akkor, akkor — mennyországod
Járt a földön Istenem!
Elárasztá a világot
Boldogság, fény, szerelem.

Most csupán a tűnő emlék
A mi még fölmelegit
Oh, ne sírd el, ne zavard el
Édes álmom perceit.

Pászthóy.

A koldusok világából.

A „Petrozsény és Vidéke” legutóbbi számában megkapó képet rajzol „A börtön világából”. A jelige: „A lélek szeretete: a szeretet lelke”, — nyer alkalmazást a koldusokkal szemben is. A kik azonban rendszert nem oly szánandó alakjai a társadalomnak, mint a börtönökben sínlódó élő-halottak.

A koldusokról köteteket lehetne írni, sőt neves írók tanulmányozták életüket s köteteket írtak róluk. Egy-két érdekes illusztrációval világítjuk meg a koldusmesterek életét.

Minden foglalkozási körben és helyzetben keres és talál az emberi fufang módot és alkalmat a szé-

delgésre. Azonban a koldulás az, a hol az emberi talá-
lékonyság hihetetlen leleményességgel számít — és
rendszerint sikerrel — az emberi könyörületre, mely
az iparszerűleg üzött koldulásnak gyakran jól jövedel-
mező forrása.

A koldus-logika azon sarkallik, hogy ha uton-
utfélen, jartunkban-keltünkben olyan alak kerül elénk,
mely számalmat gerjeszt: alkalmas, emberi jóérzésünk
könyörületességre, gerjed és ekkor nem hiába nyújtja a sze-
renesétlen, vagy legalább ilyennek vélt ember alamizs-
náért a kezét.

A könyörülő szívek áldozatkészségét gyakran, a
legtöbb esetben olyanok aknázzák ki, akik számalom
keltéssel megtévesztik az adakozókat s olyanok, akik
valóban rászorultak az alamizsnára, éheznek, szenvednek,
nyomorognak.

Ilyenkor, fizetés-napokon messzevidékről ide özün-
lenek a koldusok Petrozsénybe. Számalmas, de már
ismert alakok, kik iparszerűleg üzik a koldulást. Ezen
a helyen nem foglalkozunk a kérdéssel társadalmi,
rendőri szempontból, vagy a mesterségesen üzött kol-
dulás visszaéléseinek megszüntetésére irányuló célzattal,
csak a fufangos koldulást néhány eset felemelítésével
ismertetjük.

Helyi érdekből már foglalkozott az ügygyel a hely-
hatóság s bizonyára hatékony intézkedéssel elejét veendi
a borzasztó, sőt felháborító ázerkedésnek. Rendezett
nagy városok sem tudták még elejét venni az iparsze-
rűleg üzött koldulásnak.

Manapság mindent meghamisítanak már; így az
emberi nyomornak is hamis képet állítják sokan élénk.
A tunyaság, a munkanélküli pénzszerezés vágya álutakat

A mű második kötete a betegsegélyzésre vonatkozó külföldi törvényalkotásokat ismerteti. A betegség esetére való biztosítás állapota 18 külföldi államban van itt ismertetve és ugyanannyi állam törvényei és törvényjavaslatai vannak fejezetenkénti csoportosításban feldolgozva, úgy hogy ez az összeállítás a külföldi hasonló gyűjteményes munkák terjedelmét meghaladja, sőt ilyen fejezetként csoportosított feldolgozása az egyetlen munka az egész irodalomban.

A kereskedelmiügyi miniszterium most magán az 1891. évi XIV. t.-cz. módosítását célzó törvénytervezeten dolgozik s a készitendő törvénytervezet és indoklás lesz az ismertetett munka harmadik kötete.

Egyidejűleg folynak a munkások baleset elleni biztosításáról szóló törvényjavaslat végleges szövegezésének munkálatai is, sőt a miniszterium most azzal a tervvel foglalkozik, hogy, vagy kapcsolja egybe a két munkásbiztosítási ágat, a mi a legkívánatosabb lenne, vagy, ha ez leküzdhetlen akadályokba ütköznék, úgy szerves kapcsolatot teremtsen a két intézmény között.

A most kiadott két kötetet a kereskedelmi miniszter megküldötte az érdekelt szaktestületeknek tanulmányozás végett és azonkívül hozzátér. hetővé tette mindenki számára az által, hogy könyvpiacon is bocsátotta.

Kapcsolatosan megemlítjük, hogy a „Petrozsényi és Járási Ipartestület” pár év előtt a betegsegélyzési ügy rendezésére, vagyis Petrozsényben külön betegsegélyző pénztár felállítására vonatkozólag az aradi ker. és iparkamara útján felterjesztést intézett a ker. miniszteriumhoz, honnan azt a választ nyerte, hogy a reformjavaslat készítésénél figyelembe fog vétetni.

Az érintett fontos mátkalattot, mint a munkás-betegsegélyzési törvény megalkotásának előfeltételét a Zsilvölgy százakra menő érdekeltsege bizonyára nagy megnyugvással veszi s örömmel üdvözl.

Épülő Petrozsény.

Egy vidéki város sem halad oly rohamosan, mint községünk. — Bátran elmondhatjuk, hogy kultúra tekintetében egy gócpont, hazánk és magyarországnak

egyik végvára védő bástyája a határszélen. — Az ólasi forgalom, a nagy kereslet, ide vonzotta az ipar és kereskedelem terén boldogulni óhajtókat. Boldogul is e völgyben mindenki, a kiből egy kis üzleti szellem él. — Nem sok község dicsekedhetik ily rohamos haladással. — Nem hiába! — A kultúrával ide jött tetterős férfiak, nemcsak az önérdéket, hanem a közérdeket is szolgálják. Nem várva elismerést és halált. Szerényen megvonnulva dolgoznak, hatalmas erővel, a nélkül, hogy az elismerés tündöklő fényében sütközzenek.

Valjon kiknek köszönhetjük községünk hatalmas fellendülését. Kiknek érdeme a gymnasium, polgárlányiskola, bányászati szakiskola, elemi iskolák, óvodák, egyházak és annyi jótékony intézményeink. — Kik alkották ezeket: a semmiből. Hisz még 35 év előtt, e helyen: vad nyiresen legelészet a benszültöttek Momerlán tehene.

De vegyük tekintetbe csak a 4—5 éven belüli fejlődést. Elkell ismernünk, hogy e fejlődés-e haladás, nem önként jön létre. A hatalmas épületek, melyek mintegy varázspálcza ütésre emelkednek ki a sovány talajból. A közintézetek tömege s a humanitárius intézmények létesítése: egykébe folynak össze. E kéz — az erős vaskéz tulajdonosa, nem sziveli a dicsériádkát. A munka embere, kinek egy az ideálja: a haladása humanizmus.

Ilyen erős vaskéz vezetése, irányítása alatt, nem esoda, ha egyházak, iskolák, intézetek alakulnak, fejlődnek, virágoznak, ezzel együtt virágzik az ipar, kereskedelem és boldogul mindenki, aki dolgozni tud és akar.

Ennek folyománya az, hogy egyedül a főutcán a folyó éven több hatalmas magán- — emeletes paloták. — 1. bányatársulati casino, mely már a befejezéshez közeledik épült, impozáns emeletes épület községünk egyik monumentális épülete.

2. Szokol-féle gymnasiumi internatus, mely már rendeltetésének át is lett adva. — Sajnos ezideig még kevés növendék van benne. Pedig csak pár nap előtt idegenből — messzeföldről jött szakemberek, a legbizalmasabban nyilatkoztak annak berendezése és vezetéséről.

Most alapozzák az evangélikusok lelkészi lakását. Hány magánház épült évben, csak a szolgabírói hivatal a megmondhatója.

Mint értesülünk vármegyénk főispánja 24 ezer koronát ajánlott fel egy szolgabírói hivatal építésére, s ezzel egyben folynak a tárgyalások a község háza megépítésére is.

Számtalan építési engedélyt nyertek már többen, kik még az idén leakarják az alapokat a jövő évben építendő nagyobb szabású házaiknak rakni.

A mi bámulatos fejlődés és népesedésre mutat, ma Petrozsényben nincsen egy üres lakás sem.

Haladunk, fejlődünk! — A magyarország e kis szigete, az idegen érzelmű nép között, ma erős vára a magyarságnak.

Hírünk messze földre elment.

A turisták egész csapatai rándulnak el hozzánk. Az iskolák ide hozzák növendékeiket a hazából, tapasztalni, látni a fejlődést, haladást.

A bércek ormairól nem egyszer verődik vissza az ima:

„Isten áld meg a magyart”.

Hála azon nemeskeblű férfiaknak, a kik e haladás és fejlődésért önzetlenül küzdenek. Aknai.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hunyadvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 28-án d. e. 9 órakor tartja évi rendes közgyűlését Déván a vármegyeház dísztermében. 96 ügy van tárgyalásra kitéve, melyek közül a petrozsényi járást illetőleg megemlítjük a következőket: Petrozsény község véghatározata a fogyasztási adók után községi adópótlék kivételése tárgyában. Zsilyvajdevjulkán község véghatározata községi mérnöki állás szervezése iránt. Zsilyvajdevjulkán község véghatározata a gör. kath. templom építési költségeihez való hozzájárulás tárgyában. Zsilyvajdevjulkán község véghatározata egy gyepmesteri állás rendszerezése iránt. A zsilyvajdevjulkáni kör községeinek véghatározatai egy körjegyzői irodaszolgai állás rendszerezése. Zsilyvajdevjulkán község véghatározata a községi bírói fizetés-emelése iránt. Zsilykorojcsd község véghatározata a községi bába fizetésének megállapítása tárgyában. Zsilykorojcsd község véghatározata a gör. kath. templom építési költségeihez való hozzájárulás tárgyában. A zsilyvajdevjulkáni kör községeinek véghatározatai a körjegyzői lak- és irodahelyiség-bér emelése tárgyában. A zsilyvajdevjulkáni kör községeinek véghatározatai a körjegyzői iroda beutazása tárgyában.

— A hunyadvármegyei községi és körjegyzők egyeteme f. hó 21-én — szombaton — d. e. 9 órakor Déván a vármegyeház közgyűlési termében tartja az évi rendes közgyűlést, melynek tárgysorozata ből megemlítjük 24 ügy van a tárgysorozatra kitéve, közülük a községi, kör és segédkörjegyzők nyugdíj-szabályrendeletének módosítása; a „Jegyzői fizetési alap”, szabályrendelet tervezetének elkészítése; tagok felvétele a Budapesten tartandó országos központi rendes közgyűlésre megbízottak választása s a tisztújítás.

— Községi tisztújítás Petrozsényben. Petrozsény községben az általános tisztújítást november hó 8-ik napjára tűzte ki Janza Vazul h. főszolgabíró.

találtak ki azokkal, akik embertársaikat a könyörületesség nevében igyekeznek elámitani.

Néhány érdekes illusztrációval bizonyítjuk.

Egy asszony úgy üzte a koldulást, hogy egy nagy város egyik legnagyobb forgalmú téren, véletlenül színlével belebukott a tér közepén levő vízmedencébe. Midőn kihúzták, siralmas beszéd-közben kereste az imádságos könyvet, melyből a közeli templomban most imádkozott messze idegenben szolgáló katoná fiáért. Az anyai szeretetnek megindító nyilvánulása a körülállók részvétét felkeltette s csakhamar szép kis összeget gyűjtöttek a szegény anyának, kinek egyetlen fia messze idegenben szolgálja a hazát.

Napok múltán egy másik népes tér vízmedencéjénél játszódik le ugyanazon jelenet, ugyanazon anyagi eredménnyel.

A párisi koldusok leleményessége felülmúlja még a nápolyiakét is. A koldus-mesterek első osztályába tartoznak az utcazenészek. Műsoruk nem igen változatos, rendszerint öt-hat megindító dalból áll. A kéregető (férfi, vagy nő) elénekel egy nagyobb házról három versszakot. Ha semmit sem kapott tovább áll, ha alamizsnára tett szert, megtoldja még egygyel.

Ilyen, házról házra járó énekes koldusnót meg-szólított egy író, hogy miért nem megy dolgozni, hiszen, erőteljes munkabíró.

— Mert a férjem meghalt és kis gyermekeimet kell eltartanom.

jelemező ez a felelet, mert arra enged következtetni, hogy ez a könnyebb fajta kenyérkereset is elég jövedelmet hajt.

A másik osztályba azok a koldusok tartoznak, akik valami testi fogyatkozásuk révén akarnak embertársaikban könyörületet felkeltetni. Hiszen látunk békés embereket, kik testi fogyatkozásuk dacára munkával keresik kenyerüket, mert dolgozni akarnak. Ámde a koldus iszonyodik a munkától. Kiáll tehát az utcára, testi fogyatkozását fitogtatja. Van gondja rá, hogy ezt észre vegyék s ezzel szánalmat keltsen.

Igen jól jövedelmez nagy városokban a gyermekekkel való koldulás, Párizsban a Concordia hídfőnél már több mint 15 év óta koldul egy asszony, kinek aszott emlőin csesemő rágódik. Ez az élelmes asszony mindig kap kisgyermeket, kinek lesóványított vézna tagjaival szánalomra indítja a járó-kelőket.

Vannak olyan félreeső helyei különösen a nagy világvárosoknak, hol naponkénti 30—40 fillért adják oda az ilyen gyermekeket.

Hány gyermeket loptak el lelketlen koldusok, a kik aztán megnyomorították a szerencsétlen kisdedeket s azokkal indították szánalomra az embereket.

Legjövendőmezőbb sok nagy városban a templomi koldulás. Ezek a koldusok megegyezés szerint állapítják meg a templomot, melynek bejáratánál, előcsarnokainak boltívei alatt helyet foglalnak s oly rendszeresen váltják fel egymást, mint a katonák az őrállomason.

Egy kisebb hivatalnok alamizsnát dobott ilyen templomi koldus kalapjába a templomból kijövet és sietve távozott. Később vette észre, hogy egy huszfrankos aranyat adott tévedésből a koldusnak. Sietett vissza, hogy az aranyat kicserélje alamizsnára szánt aprópénzzel, de a koldus már eltávozott. Kipuhította a lakását s oda sietett.

A külváros egyik utcájában a megjelölt házban becsüngengett. A kapus az emeletre utasította. A csüngengetésre kinyílt a lakás ajtaja s a hivatalnok álmélkodva látta maga előtt az ismert koldust gondosan kifésült szakállal s divatos öltözkében. Hebegve kért bocsánatot a tévedésért, de neki égető szüksége van arra a pénzre amit alamizsnául adott s kérte, hogy adná vissza.

— Szívesen. Ha van a mai bevétel között 20 frankos arany, visszaadom. Mindjárt megkértem a pénztárnoktól.

Pár perc múlva a koldus vissza adta az aranyat. A hivatalnok — aprópénzt akart neki adni, de udvariasan visszautasította.

— Kérem, most nem vagyok hivatalban. Majd a templom előtornácában köszönettel elfogadom.

Nem kohlmanlyok azok a nem ritka hírek, melyek a lapokban dús gazdag koldusok haláláról szólnak.

A sántaság, vakaság és egyéb szánalomkeltő nyomorúság, mit a koldusok felhasználnak az emberi könyörület kizsákmányolására, nagyon sok esetben színlelt. Oly ügyesen tudják a testi fogyatkozásokat, a békéságot s. t. b. utánózni, hogy a közönség nem veszi észre a csalást, mit jóhiszeműségével üznek. Leginkább bucsujáró helyekre özönlenek az ilyen koldusok s nagy távolságra több száz kilométernyire elmennek, folytonosan utaznak ilyen kegyhelyekre meg országos vásárookra is igen sok pénz harácsolnak össze.

A szegény- és koldulásiügy szabályozását a törvény rendeli s ennek dacára a szemérmetlen koldulást, az emberi irlgalmassága alapított szarolást ország-szerte üzik.

— **Esküvő.** Gyöngyösy Lajos (Vulkán) f. hó 29-én d. u. 3 órakor esküszik örökösüségét Sándor Valériának a kudzsi róm. kath. templomban.

— **Választás** a vármegyében f. hó 28-án megtartandó megyei közgyűlésen fog betölteni a vajdahunyadi főszolgabírói állás. Ez állásra tudunkal hárman pályáztak, névszerint Höhn Károly, Finna János, Bernáth B.

— **Kirakodó vásár** van ma Petrozsényben A tegnapi és tegnapelőtti állatvásárt az eső nagyon elrontotta.

— **Titokzatos gyilkosság.** Egy idegenből idő vetődött, munkás kinézésű 30–40 év körüli szegény munkás ember hulláját találta meg a rendőrség, Buzduga Isz pász petrozsényi lakos „Korhol” nevű legelőjén. — Az ismeretlen hulla napokig feküdt ott, felosztásnak indulva, míg reá találtak. — Iszonyu állapotban találták meg a hatóság emberei, a szerencsétlen hulláját, mely a legnagyobb valószínűség szerint gyilkosság áldozata. A hulla hasonfekvő helyzetben volt, balkezeiben egy hegnyélküli zsebkész volt téve kinyitva. — Jobb vállán, a hátoldalán egy 2 cm széles mély szúrás volt, a mely nagy kabátban keresztül hatolt mélyen a testbe, a jobb fültővény egy 3 cm széles vágás, a hasüregből a belek kifordulva találtak. Minden jel arra mutat, hogy a gyilkos hosszasan küzdött áldozatával míg halálos sérüléseivel ezen elhagyott helyen hagyta, hol a szerencsétlen rövid szenvedés után kiszenvedett. — A helyszínen megjelent Dr. Schulek Jenő járási orvos, Jancsó Ferenc szolgabíró és Perjessy János joggyakornok a hullát a közorház hulla kamrájába szállították. A vizsgálat a titokzatos gyilkosság és a tettesek kiderítése iránt erőiesen folyik, mint utolsó órában értesülünk a rendőrség már nyomon van, s a gyilkosság szálai Csima felé vezetnek.

— **A határrendőrség szervezése.** Mint értesülünk a határrendőrség szervezése tárgyában a belügyminiszter által kiírt rendőrkapitányi, rendőrfelügyelői, rendőrbiztos állásokra a pályázati kérvények beérkeztek. Az ötven állásra 2300 (kétezerháromszáz) folyamodvány érkezett be. Ugy, hogy a belügyminiszteriumban sok munkát okoz csupán ennek a sok pályázati folyamodványnak átvizsgálása. Már most nem kisebb fejtörést okoz, hogy a sok alkalmas, jól minősített, érdemes pályázó közül az arra valókat, a legjobbakat szerencsésen kiválogassák. Tisztán és egyedül szigorúan a szolgálat érdeke lesz a döntő, minden más mellétekintet nélkül. Elsősorban azon pályázók jönnek figyelembe, akik eddig is rendőrségi szolgálatban voltak és szakmájukban főként a gyakorlati téren kitűntek. A határrendőrség új intézményét szeretnék még ez évben végleg szervezni, hogy azonnal megkezdhesse működését. A kinevezések azonban csak később várhatók, mert még végleg az sincs eldöntve, hogy legelsősorban hol állítják fel a határrendőrségi kapitányságokat.

— **Felmentés a hadgyakorlat alól.** A honvédelmi miniszter körrendeletét intézet a törvényhatóságokhoz a fegyvergyakorlatok alól való fölmentések, illetve a gyakorlat elhalasztása dolgában. A rendeletnek a közönségre is tartozó része szó szerint így szól:

1). Ha valamely tényleges állomány hadseregbeli egyén törvényes okoknál fogva a fegyvergyakorlat alól magát fölmenteni, vagy a fegyvergyakorlatát valamely későbbi időpontra áttétetni kéri, úgy a kérvénye mindenkor a járási tisztviselő útján, a döntésre illetékes hadkiegészítési kerületi parancsnoksághoz juttatandó el;

2). Ha valamely polgári államhivatalnál vagy megyei hatóságnál (intézetnél), valamint a m. kir., osztrák cs. kir., vagy bosznia-hercegovinai államvasutaknál alkalmazott egyének a fegyvergyakorlat alól hivatalból való felmentése megokoltnak mutatkozik, úgy a megkeresés mindannyiszor közvetlenül a határozatra illetékes területi had- (test) parancsnoksághoz intézendő.

Amennyiben pedig az ilyen megkeresésre nézve a területi hadtestparancsnokság által elutasító határozat hozott volna, feltéve, hogy a fegyvergyakorlat alól leendő fölmentést megokoló körülmények csakugyan fennforognak, vagy a honvédelmi miniszter útján, vagy pedig a fölöttes minisztérium közvetítésével, egyenesen a hadügyminiszterhez föbbezással élhetnek.

— **Olcso marhasó.** A gazdáközönség egy régi jogos kívánsága fog a közel jövőben teljesülni, ami előreláthatóan nagy befolyással lesz az állattenyésztésre. Köztudomású ugyanis, hogy a kinstár az olcso marhasót nálunk most csak poralakban bocsátja forgalomba, ami lehetetlenné teszi, hogy ezt a gazdaságban nyál-

sónak is használják. A gazdák pedig az állattenyésztésnél túlnyomóan erre használják a sőt és így kénytelenek nyálósónak a háromszorta drágább kőst vásárolni. Külföldön már régen segítettek ezen a bajon, amennyiben a marhasót formákba sajtolták és így lehetővé teszik, hogy a gazdák kedvezményes áron ne csak poralakú marhasót, hanem nyálósót is kaphassanak. Ausztria már több mint egy éve életbe léptette ezt az intézkedést. De most már nálunk is előkészületeket végeztek e téren és annak folytán a pénzügyminiszter intézkedett, hogy az olcso nyálósó forgalomba hozatalára a marhasót úgy a máramarosi sóbányáknál, mint pedig az erdélyi bányák közül Parajdon megfelelő formákba szilárdan sajtolták és ilyen módon közforgalomba adják. Az említett helyeken a sajtoló telepek szükséges építkezései már is folyamatban vannak és az olcso nyálósót a jövő év elején már forgalomba is adják.

— **Mint minden évben,** úgy az idén is nagytértű karácsonyi ajándékkal fogja meglepni előfizetőit a Pesti Napló. Ez a kitűnő szerkesztett, élénk és tartalmas lap minden egyes alkalommal bálmatot és elragadtatást keltett ajándék-albumaival előfizetői körében s ezek évről-évre sok ezer új előfizetőt hódítottak e lapnak, mert azok valóban úgy a tartalom becsére, mint a kiállítás pompájára nézve felülmúlhatnak minden várakozást. Az idén a Pesti Napló „Modern Magyar Festőművészek” című albumot fog küldeni előfizetőinek, melynek előkészítő munkálatai már serényen folynak. Ez az album fényben és tartalomra nézve még az eddigieket is fölül fogja múlni és ingyen fogja megkapni a Pesti Napló minden előfizetője aki addig legalább 1/2 évet befizetett és egy további fél évi előfizetésre magát kötelezte. A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor. — 1/2 évre 14 kor. — 1/4 évre 7 kor. — Mutatványszámot szívesen küld a Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 24.

CSARNOK.

Megbüntetett hazajáró lélek.

A köznép hite még most is azt tartja, hogy a halál után vissza-visszatér az elköltözöttnek lelke.

Ez az élőhly mélyen gyökerez a nép lelkében, hogy sokan látni vélik a hazajáró lelkeket.

Mikor elérkezik éjjel, a lelkek órája, fehér lepelben felkeresi elhagyott szeretteit az elhalt szülő, vagy haragosát a volt ellenség. S mindaddig, míg jótéteményeket ki nem engesztelik, vagy kivánságát nem teljesítik, a lélek kikel sirjából s haza jár, látható alakot ölt.

Alig félszázad előtt Majsa város törvényszéke még foglalkozott a hazajáró lélek ügyével. Az irattárban őrzött hivatalos akták fakult betűi így írják le az esetet:

— „Paksi Balázs Menyhért lakos társunk személyesen megjeleNIK a nemes tanács színe előtt s keservesen panaszkodik, hogy saját szemével látta már több este a hazajáró lelket, midőn a birkanyáj közé ment, mire a farka szétszaladt s a juhász is megrémülve ott hagyta a juhokat és midőn reggel megolvasták a birkákat, mindig hiányzott egy két darab.

Deliberátum.

Szarka Menyhért komizárius ur kiküldeték, hogy az két lovas hadnagyokkal éjjelenként a hazajárólelket perzekválja és az eredményről annak idején jelentést tenni kötelességének ismerje.”

A komizárius a esendlegényekkel a helyszínre kiszállott kellőképpen felfegyverkezve s alkonyatkor elrejtőztek a legelő bokros ligetei között és szerencsésen kézrekerítették a hazajáró lelket, miként a nemes tanács, mint városi törvényszék elé terjesztett jelentéséből kitétni, mely szerint:

— „Szarka Menyhért komizárius ur jelenti a nemes tanácsnak, hogy az folyó Szent Mihály havának 18-án szürkületkor az két hadnagyokkal kiment a galambosi dűlőbe és lovaikat Paksi Balázs Menyhért uram tanyáján az istállóba bekötve, a legelő mellett a bokrok között elrejtőztek. Éjjeli kakas kukorikuláskor a közeli buczkák mögül egy fehér alak közeledett a juh-falkához, mire a birkák szétszaladtak s a juhász is elfutott. Mi éppen akkor ugortunk ki a bokrok közül, midőn a hazajáró lélek egy birkát a vállára vetett s indult vele. Oda siettünk, felszólítottam, hogy ha lélek is adja meg magát, különben lelövöm. Mire a hazajáró lélek letette a birkát, levetette magáról a fehér lepedőt s türelemesen bevallotta, hogy ő Végigüres Hosszu

János juhászbojtár s már hetedszer próbálkozott a juhász eljlesztésével birkát lopni, de most rajta vesztett. Deliberátum.

Ezen istentelen gonoszsáért a hazajáró lélek huszonöt botbüntetést hogy elvegyen deliberátott s az büntetés rajta röktön végre is hajtattott. Ezen felül pedig köteleztetik a hazajáró lélek Paksi Balázs Menyhért uramnak hat darab birkája helyett, — ha az már meg nem volna — ugyan olyan hat darabot Demeterkor megadni, különben minden darab birkáért 10—10 pálczaütésekkel büntetettetik.”

Ilyen volt a mult század első felében a szabad kunok földjén az igazságszolgáltatás.

Összeült a tizenkét tanács s itél jőzan eszo szerint elevenek és hazajáró lelkek felett. Az egész büntügyi eljárásról csak rövid jegyzőkönyvet vettek fel. Nem volt védő és közvádó. Felebbezésnek se volt helye és értelme, midőn az elítelt megkapta a ráért 25 botot.

Szerkesztői üzenet.

Aradi ker. és ip. kamara. Jövő számunkban közzöljük.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad e lap kiadóhivatala.

Magas jutalék kereshető. Ügyes akviziteurok előleget kaphnak. Új és különleges. (Nem biztosítás, könyv, részletsorsjegy, stb.) Ajánlatok „K 250” alatt Fischer J. D. hirdetési irodába intézendők Budapest, Gerlóczy-utca 1.

Petrozsény piacán levő italmérési üzletembe óvadékkal rendelkező elszámoló csapost keresek.

Erdeklődők forduljanak kizárólag hozzám. Ügynökök kizárva.

Kohn Samu.

Meghívó.

— A Dévai Kerületi Betegsegélyző Pénztár — 1905 október 29-én d. e. 9 órakor

határozatképtelenség esetén pedig 1905. nov. 5-én

rendkívüli közgyűlést

tart Déva városháza kistermében, melyre a megválasztott közgyűlési tag urak ezennel meghívataknak.

A közgyűlés tárgya:

A kerületi betegsegélyző pénztári elnök ellen a közgyűlés által folyó hó 1-én elrendelt fegyelmi eljárás és azzal egyidejűleg történt felfüggesztése ügyében hozott határozatnak Déva város tanácsa, mint elsőfoku felügyelő hatóság által annak megsemmisítése és elnök visszahelyezésére vonatkozó véghatározata kihirdetése.

Déván, 1905. évi október hó 10-én.

Zádornický József,
elnök.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.